

EKONOMİK GELİŞMELER

(Mart - 1999)

Devlet Planlama Teşkilatı Süreli Yayınlar ekonomik gelişmeler, mart 1999

<p>I. GSMH Büyümesi II. Üretim ve Kapasite Kullanım Oranları III. Ödemeler Dengesi IV. Konsolide Bütçe V. Mali Piyasalarda Gelişmeler VI. Fiyat Gelişmeleri</p> <p>Kronolojik Ekonomik Gelişmeler, Şubat 1999</p>	<p>Ek tablolar</p> <p>Başlıca Ekonomik Göstergeler</p> <p>Temel Ekonomik Göstergeler</p>
<p>Aylık olarak hazırlanan bu döküman 5 Mart 1999 tarihi itibarıyla yayınlanmış olan en son veriler çerçevesinde ekonomik gelişmeler hakkında özet bir değerlendirme sunmak amacını taşımaktadır. Ekonomik konjonktüre ilişkin daha detaylı değerlendirmeler DPT tarafından yılda dört kez yayınlanan "Konjonktür Değerlendirme Raporu"nda sunulmaktadır.</p>	

I. GSMH Büyümesi:

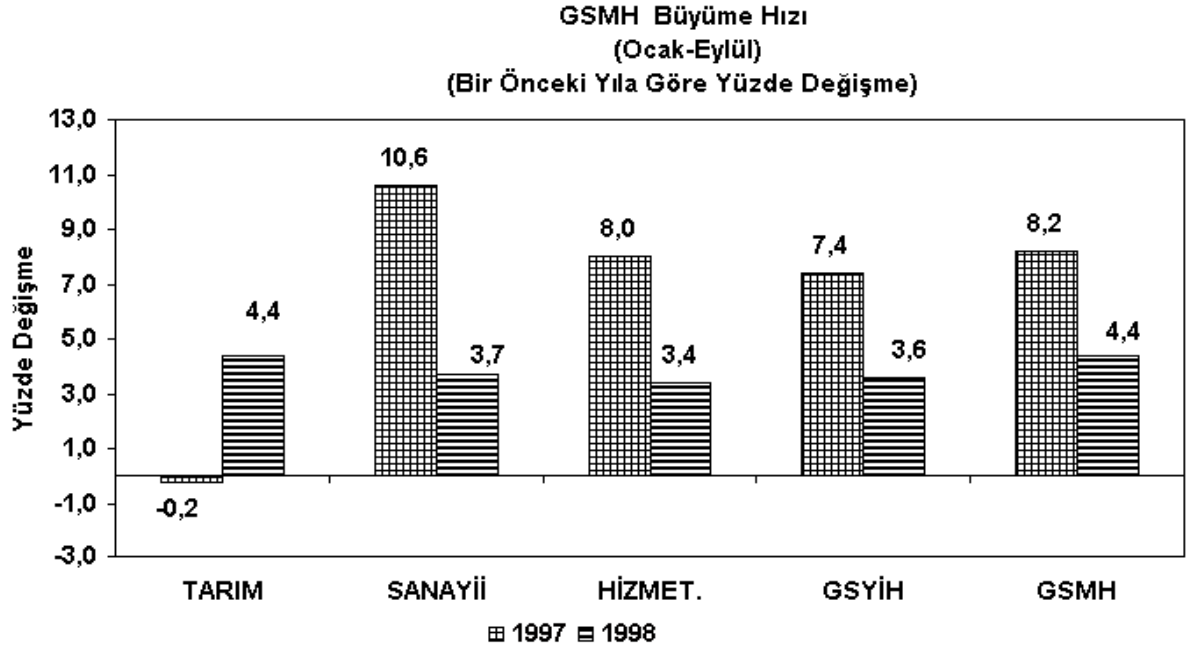
GSMH artış hızı 1998 yılının ilk çeyreğinde yüzde 9.0, ikinci çeyreğinde yüzde 4.0, üçüncü çeyreğinde ise yüzde 1.9 olmuştur. Böylece yılın ilk dokuz ayında GSMH büyüme hızı yüzde 4.4 olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönemde GSYİH artış hızı ise yüzde 3.6 olmuştur. Sektörler itibarıyla büyüme hızları tarımda yüzde 4.4, sanayide yüzde 3.7, hizmetlerde ise yüzde 3.4 seviyesinde gerçekleşmiştir.

1998 yılının ilk çeyreğinde yüzde 7.9 olan sanayi katma değer artış hızı, ikinci çeyrekte yüzde 2.7'ye, üçüncü çeyrekte ise yüzde 1.1'e gerilemiştir. Bu gelişmede yılın ikinci çeyreğinde önemli ölçüde yavaşlayan imalat sanayii katma değerinin üçüncü çeyrekte geçen yılın aynı dönemindeki seviyesinde kalması etkili olmuştur. 1998 yılı Ocak-Eylül döneminde imalat sanayiinin gıda ve makina sanayi dışındaki tüm diğer alt sektörlerinde üretim artış hızı önemli ölçüde yavaşlamıştır.

1998 yılının ilk çeyreğinde yüzde 9.1 oranında artan hizmetler sektörü katma değeri, ikinci çeyrekte yüzde 2.7 oranında büyümüş, üçüncü çeyrekte ise geçen yılın aynı dönemindeki seviyesinde kalmıştır. Bu gelişmede, sanayi üretimi ve ithalattaki yavaşlamanın da etkisiyle ticaret sektöründeki katma değer artış hızının yılın üçüncü çeyreğinde yüzde 0.9 oranında düşmesi rol oynamıştır. Ayrıca, yılın ilk çeyreğinde yüzde 4.2 oranında artış gösteren inşaat katma değerinin, ikinci çeyrekte yüzde 3.2, üçüncü çeyrekte ise yüzde 3.5 oranında gerilemesi de hizmetler sektörünü olumsuz yönde etkilemiştir.

Yılın ilk çeyreğinde yüzde 0.2 olan tarım katma değerindeki artış hızı ikinci çeyrekte yüzde 1.6 olmuş, yılın üçüncü çeyreğinde ise yüzde 5.7'ye yükselmiştir. Yılın üçüncü çeyreğinde tarımsal üretimde gerçekleşen bu hızlı artışta bitkisel üretimin hububat ve sebzeler alt gruplarındaki üretim artışları belirleyici olmuştur. Hayvancılık sektörü üretimindeki yılın ilk yarısında yaşanan gerileme yılın üçüncü çeyreğinde de devam

etmiştir.

Harcama yöntemi ile hesaplanan GSYİH sonuçlarına göre, 1998 yılının ilk çeyreğinde yüzde 8.0 oranında yükselen özel tüketim, ikinci çeyrekte yüzde 0.3 oranında azalmış, üçüncü çeyrekte ise yüzde 0.7 oranında sınırlı artış göstermiştir. Böylece, 1998 yılı Ocak-Eylül dönemi itibariyle özel tüketim artış hızı yüzde 2.5 olmuştur. Geçen yılın aynı döneminde özel tüketim artış hızı yüzde 9.0 olmuştur. Özel tüketimdeki yavaşlamada dayanıklı tüketim mallarına yönelik harcamalardaki keskin düşüş önemli rol oynamıştır.

Yılın ilk ve ikinci çeyreğinde sırasıyla yüzde 8.4 ve yüzde 10.5 oranında artan kamu tüketimi üçüncü çeyrekte yüzde 5.5 oranında gerilemiştir. Böylece, yılın ilk dokuz aylık döneminde kamu tüketimindeki kümülatif artış hızı yüzde 3.5 olmuştur. Kamu tüketimindeki artış esas olarak diğer cari harcamalardaki yükselmeden kaynaklanmıştır.

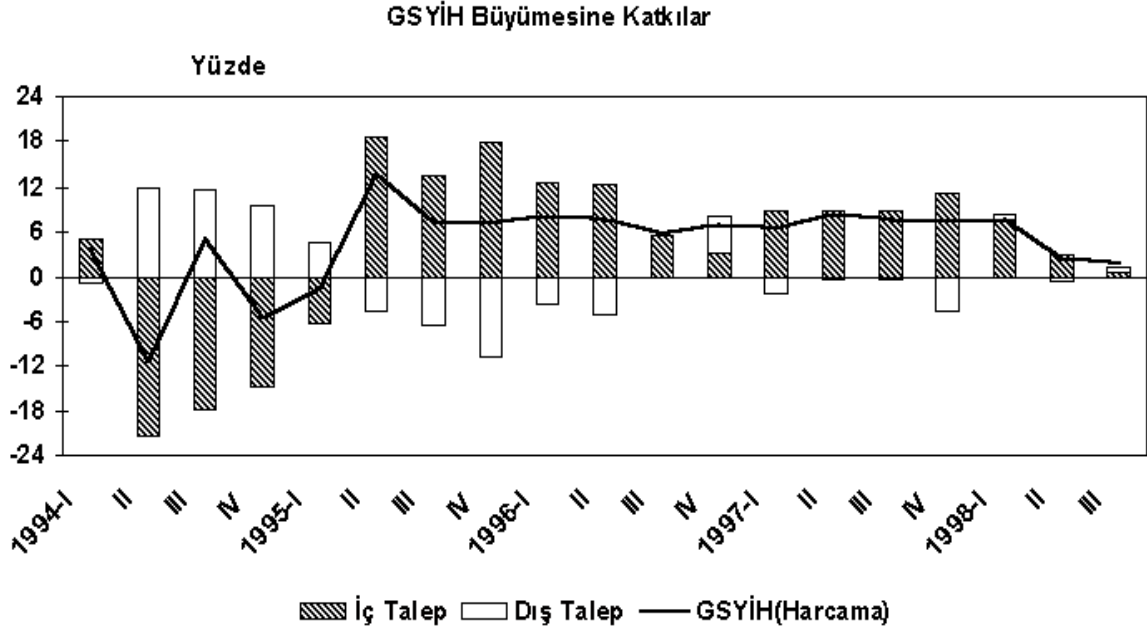
1998 yılının ilk üç aylık döneminde yüzde 8.1 oranında artan toplam sabit sermaye yatırımları, ikinci üç aylık dönemde yüzde 2.3 oranında, üçüncü çeyrekte de yüzde 5.1 oranında gerilemiştir. Bu gelişmeler sonucunda, 1997 yılı Ocak-Eylül döneminde yüzde 12.4 oranında artan sabit sermaye yatırımları, 1998 yılının aynı döneminde yüzde 0.8 oranında gerilemiştir. 1998 yılının ilk dokuz aylık döneminde kamu sabit sermaye yatırımları yüzde 6.1 oranında artarken, özel sabit sermaye yatırımları yüzde 2.1 oranında gerilemiştir. Özel sektör yatırımlarındaki bu gelişmede, konut yatırımlarındaki düşüşün devam etmesine ilave olarak, yılın ikinci çeyreğinden itibaren makina-teçhizat yatırımlarının gerilemeye başlaması etkili olmuştur.

Bu gelişmeler sonucunda 1998 yılının ilk çeyreğinde yüzde 8.0 oranında artan toplam nihai yurtiçi talep, ikinci çeyrekte yüzde 0.2 oranında, üçüncü çeyrekte de yüzde 1.3 oranında gerilemiştir. Yılın ikinci ve üçüncü çeyreğinde stoklara yapılan ilavelerin artması sonucunda toplam yurtiçi talep artışı sırasıyla yüzde 2.7 ve yüzde 0.7 seviyesinde gerçekleşmiştir. 1998 yılının ilk dokuz ayında toplam yurtiçi talepteki kümülatif artış hızı ise yüzde 3.2 oranında gerçekleşmiştir. Geçen yılın aynı döneminde bu oran yüzde 8.4 idi.

1998 yılında uygulanan programla ekonominin soğutulması öngörülmekteydi. Buna bağlı olarak yılın ikinci yarısında üretim ve yurtiçi talepte yavaşlama beklenmekteydi. Ancak, uluslararası krizin derinleşmesinin sonucunda yurtdışı talepteki gerileme, finansman imkanlarındaki daralma ve finansman maliyetlerindeki artış üretim ve talepteki daralmayı hızlandırmıştır. Ayrıca, ekonomik ve politik durumdaki belirsizlik tüketici güvenini olumsuz yönde etkileyerek özel tüketim harcamalarının azalmasına neden olmaktadır.

1998 yılının ilk dokuz ayında toplam mal ve hizmet ihracatı reel olarak yüzde 5.6, toplam mal ve hizmet

ithalatı ise yüzde 4.2 oranında artmış, dış talebin GSYİH büyümesine katkısı 0.1 puan olmuştur.

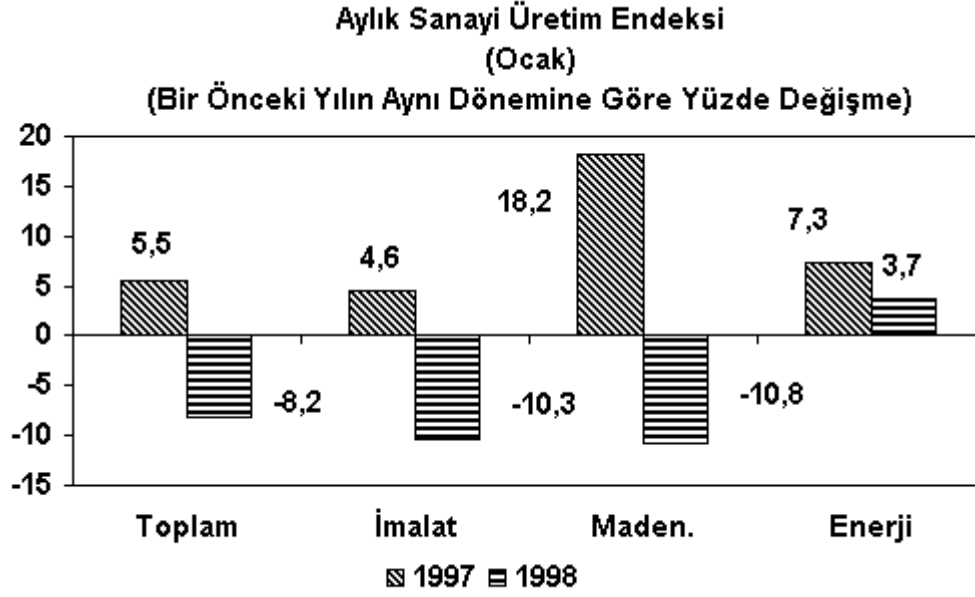
II. Üretim ve Kapasite Kullanım Oranları:

1998 yılında iç ve dış talepteki yavaşlamanın sanayi sektörü üzerindeki etkisi daha belirgin bir biçimde ortaya çıkmıştır. Üç aylık sanayi üretim endeksi verilerine göre toplam sanayi üretimi artış hızı 1998 yılının ilk çeyreğinde yüzde 10.3, ikinci çeyreğinde yüzde 3.3, üçüncü çeyreğinde ise yüzde 0.1 olmuştur.

Böylece 1998 yılının ilk dokuz ayı itibariyle toplam sanayi üretimi artış hızı 1997 yılının aynı dönemine göre 7.2 puan azalarak yüzde 4.3 olmuştur. Bu dönemde üretim artış hızı kamu kesiminde yüzde 6.3, özel kesimde ise yüzde 3.5 seviyesinde gerçekleşmiştir. Toplam sanayi üretim artış hızında yılın ikinci ve üçüncü çeyreklerinde gözlenen yavaşlama özel kesim imalat sanayi üretimindeki daralmadan kaynaklanmaktadır. Nitekim yılın ilk üç ayında yüzde 12.1 olan özel imalat sanayi üretim artış hızı, ikinci üç ayda yüzde 2.6'ya yavaşlamış, üçüncü üç ayda ise negatif yüzde 2.6 olmuştur. Özel sektörde, üçüncü üç aylık dönemde tekstil giyim ve deri sanayii üretiminde yüzde 8.6, orman ürünleri ve mobilya imalatı sanayi üretiminde yüzde 7.5, kağıt, kağıt ürünleri basım sanayi üretiminde yüzde 10.1, kimya sanayi üretiminde yüzde 4.9, metal eşya, makina ve teçhizatı imalatı sanayi üretiminde ise yüzde 2.5 oranında gerileme kaydedilmiştir.

Aylık sanayi üretim endeksi verilerine göre, 1998 yılının tamamında sanayi üretim artış hızı bir önceki yıla göre 8.1 puan azalarak yüzde 2.7 olarak gerçekleşmiştir. 1998 yılında sektörel bazda üretim artış hızı imalat sanayiinde yüzde 1.7, enerji sektörü ile madencilik sektöründe ise yüzde 7.4 olmuştur. İmalat sanayi üretimindeki sınırlı büyümenin nedeni tekstil sektörü üretiminde gerçekleşen yüzde 17.4'lük daralmadır.

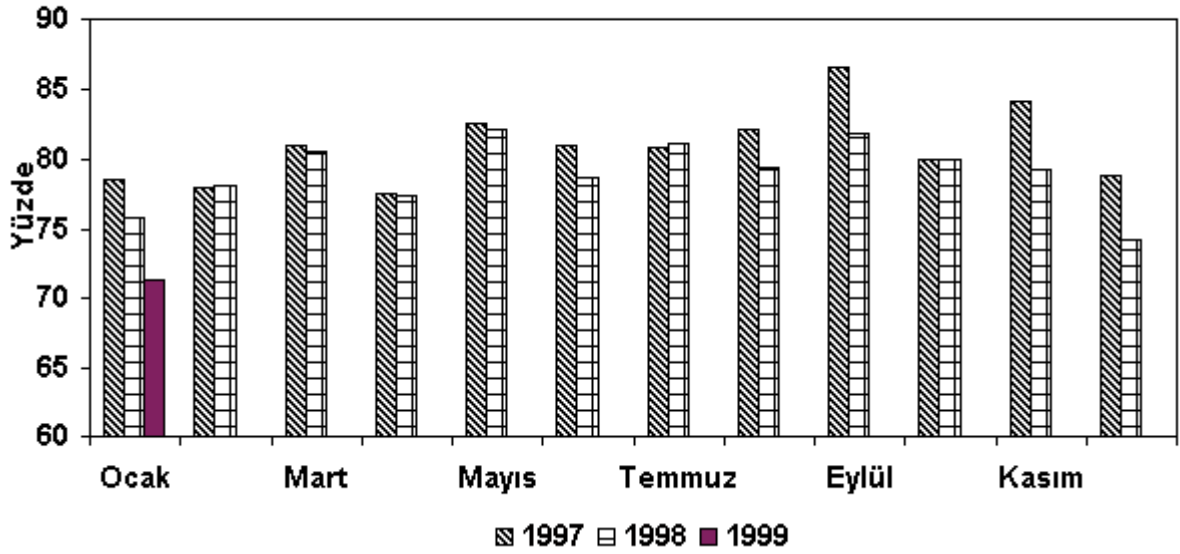
Aynı endekse göre, sanayi sektöründe 1998 yılının Ekim ayında başlayan daralma 1999 yılının Ocak ayında daha da derinleşerek devam etmiştir. Ocak ayında toplam sanayi üretimi yüzde 8.2, imalat sanayi üretimi ise yüzde 10.3 oranında azalmıştır. Ocak ayı imalat sanayi üretiminde gözlenen büyük azalma özellikle tekstil ve makina sanayi üretimlerindeki sırasıyla yüzde 38 ve yüzde 22.2 oranındaki düşüşlerden kaynaklanmıştır.

Üç aylık imalat sanayi eğilim anketi sonuçlarına göre, imalat sanayi kapasite kullanım oranı 1998 yılının son çeyreğinde yüzde 75.1 olmuştur. Bu dönemde kapasite kullanım oranı özel sektörde yüzde 70.5, kamu sektöründe ise yüzde 85.1 olarak gerçekleşmiştir. Özel sektör kapasite kullanım oranında 1997 yılının son çeyreğine göre gözlenen 9 puanlık düşüş büyük ölçüde gıda, tekstil, makina ve taş-toprak sanayi alt gruplarından kaynaklanmıştır. Böylece, 1998 yılının tamamında imalat sanayi kapasite kullanım oranı yüzde 76.6 olarak gerçekleşmiştir. Bu oran bir önceki yılda yüzde 79.4 idi. Kapasite kullanım oranındaki düşüşün kaynağı esas olarak özel sektördür. Nitekim, 1998 yılında kamu kesimi kapasite kullanım oranı bir önceki yılda yüzde 81 olan seviyesini korurken özel sektör kapasite kullanım oranı yüzde 78.7'den yüzde 74.6'ya gerilemiştir. Özel sektör kapasite kullanım oranındaki düşmede özellikle yılın ikinci yarısında gıda, tekstil, makina ve taş-toprak sanayi alt grupları kapasite kullanım oranlarındaki azalma belirleyici olmuştur.

Aylık İmalat Sanayi Eğilim Anketi sonuçlarına göre, 1999 yılının Ocak ayında kapasite kullanım oranı geçen yılın aynı ayındaki seviyesinin 4.5 puan altında kalarak yüzde 71.3 olmuştur. İmalat sanayi kapasite kullanım oranında gözlenen bu düşüş özel imalat sanayinden kaynaklanmıştır. Özel sektörde 1998 yılının ikinci yarısından itibaren kapasite kullanım oranında gözlenen azalma eğilimi 1999 yılının Ocak ayında dahada güçlenerek devam etmiştir. Ocak ayında özel imalat sanayi kapasite kullanım oranı geçen yılın aynı ayındaki yüzde 73.8'lik seviyesinden yüzde 60.5'e düşmüştür. Kapasite kullanım oranında gözlenen bu düşmede tekstil, makina, kimya ve taş-toprak sanayi alt grupları belirleyici olmuştur.

AYLIK KAPASİTE KULLANIM ORANLARI

III.Ödemeler Dengesi:

1998 yılında ihracat bir önceki yıla göre yüzde 2.4 oranında artarak 26.9 milyar dolar olmuştur.

1998 yılı Ocak-Kasım döneminde ihracat fiyatları bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 4,1 oranında gerilemiştir. Aynı dönemler itibariyle reel ihracat artışı yüzde 8.1 olarak gerçekleşmiştir.

İhracatçı Birliklerinin kayıtlarına göre ihracat 1999 yılı Ocak ayında yüzde 13.8 oranında gerilemiş, Şubat ayında ise yüzde 1.2 oranında artmıştır. Böylece 1999 yılı Ocak-Şubat dönemi itibariyle ihracat yüzde 6 oranında azalarak 4 milyar dolar olmuştur.

1998 yılında sektörler itibariyle gelişmelere bakıldığında, ihracatın imalat sanayii ürünlerinde yüzde 2.8 ve tarım ürünlerinde yüzde 0.4 oranında arttığı, madencilik ve taşocakçılığı ürünlerinde ise yüzde 10.1 gerilediği görülmektedir.

1998 yılında nominal ihracat artışının düşük kalmasında büyük ölçüde dış talepteki olumsuz gelişmeler ve ihracat fiyatlarında gözlenen yüksek oranlı düşüşler etkili olmuştur.

OECD tahminlerine göre 1997 yılında yüzde 8.9 olan Türkiye'nin ihracat pazarındaki büyüme hızının, 1998 yılında yüzde 5.3'e yavaşladığı tahmin edilmektedir. İhracatımızın önemli bir bölümünün yöneldiği Avrupa Birliği ülkelerinde ekonomik aktivite ve ticaret hacmi canlılığını korurken; Asya krizinin derinleşmesi ve Rusya'nın krize girmesi ihraç pazarlarımızdaki yavaşlamada etkili olmuştur.

Bu gelişmelerin de etkisiyle, 1998 yılında bir önceki yıla göre Asya ülkelerine(Güney Kore ve Japonya hariç) olan ihracat yüzde 45.7 oranında, Rusya Federasyonuna yapılan ihracat ise yüzde 34.5 oranında azalmıştır. Asya bölgesi ve Rusya Federasyonu hariç tutulduğunda 1998 yılında nominal ihracat artışı yüzde 8.1 olmaktadır.

1998 yılında toplam ithalat bir önceki yıla göre yüzde 5.4 oranında azalarak 45.9 milyar dolar olmuştur.

Bu yılda tüketim malları ithalatı yüzde 0.2, yatırım malları ithalatı yüzde 3.6, ara malları ithalatı ise yüzde 7.2 oranında gerilemiştir. Ara malı ithalatındaki gerileme petrol fiyatlarının önemli ölçüde düşmesinden

kaynaklanmıştır. Ham petrol ithalatı hariç tutulduğunda, ara malı ithalatındaki düşüş yüzde 4.1 olmaktadır.

1998 yılının ilk onbir ayında ithalat fiyatları bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 3.9 oranında gerilemiş ve reel ithalat artışı yüzde 0.4 olarak gerçekleşmiştir.

Bu gelişmeler sonucunda, 1998 yılında dış ticaret açığı (İhracat-İthalat (CIF)) bir önceki yıla göre yüzde 14.6 oranında azalarak 19 milyar dolar olmuştur. Aynı yılda ihracatın ithalatı karşılama oranı da yüzde 54.1'den yüzde 58.5'e yükselmiştir.

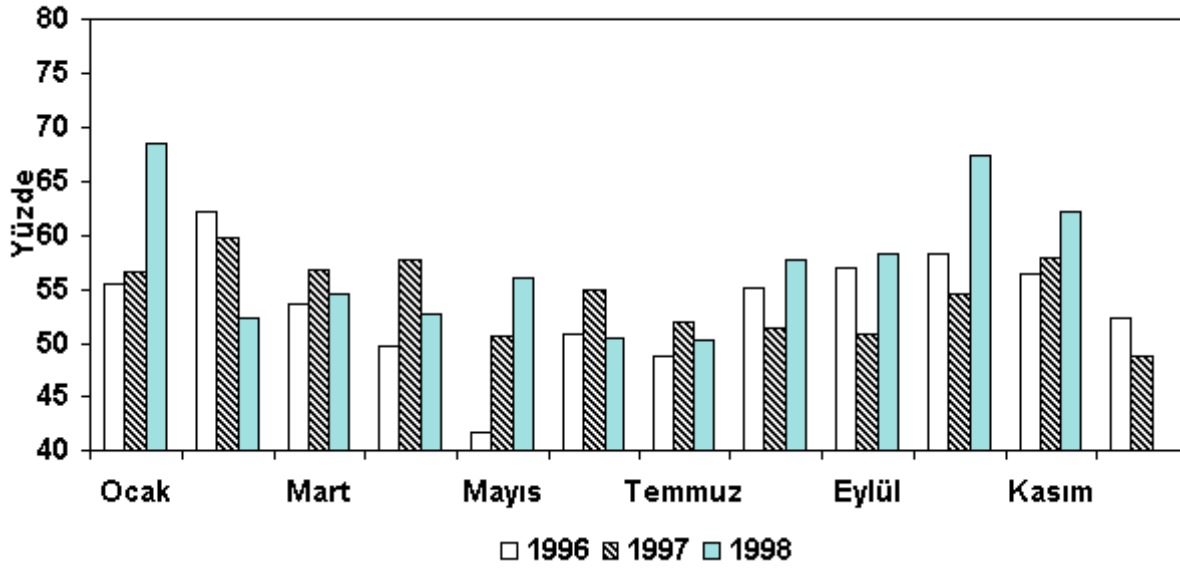
1998 yılında dış ticaret açığını etkileyen en önemli faktörler Asya Ülkelerinde ve Rusya Federasyonu'nda yaşanan krizler olmuştur. 1998 yılında bir önceki yıla göre en önemli ticaret ortağımız olan AB Ülkeleri ile olan dış ticaret açığında 1.968 milyon dolarlık iyileşme, Asya Ülkeleri ve BDT ile olan dış ticarete, sırasıyla 612 milyon dolar ve 960 milyon dolar tutarında bozulma gözlenmiştir.

Tablo: III.11 Dış Ticaret Açığı (Milyon Dolar)

	1997	1998	Değişme (Milyon Dolar)	% Değişme
TOPLAM	22.298	19.040	3.258	-14,6
AB Ülkeleri	12.622	10.654	-1.968	-15,6
Asya Ülkeleri(*)	1.378	1.990	612	44,4
BDT Ülkeleri	103	1.063	960	931,8
Diğer Ülkeler	8.195	5.333	-2.862	-34,9

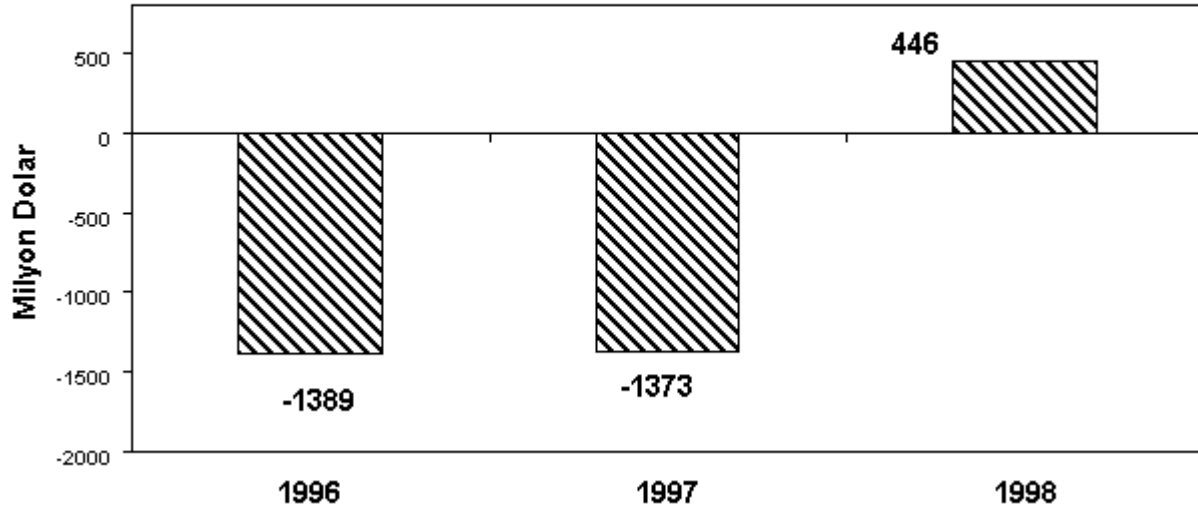
(*) Japonya ve G.Kore hariç

İHRACATIN İTHALATI KARŞILAMA ORANI

Yılın ilk dokuz ayında turizm gelirleri geçen yılki seviyesinde kalırken, diğer görünmeyen mal ve hizmet gelirlerinde yüzde 25 civarında bir artış sağlanmıştır. Bu gelişmede döviz tevdiat hesaplarından Türk Lirası karşılığı çözümlerdeki artış belirleyici olmuştur. Ocak-Eylül döneminde işçi gelirleri de artış eğilimini korumuş ve bir önceki yıla göre yüzde 26.8 oranında artarak 3.9 milyar dolar olmuştur. Böylece, 1997 yılının Ocak-Eylül döneminde 1.4 milyar dolar açık veren bavul ticareti dahil cari işlemler dengesi, bu yılın aynı döneminde 446 milyon dolar fazla vermiştir.

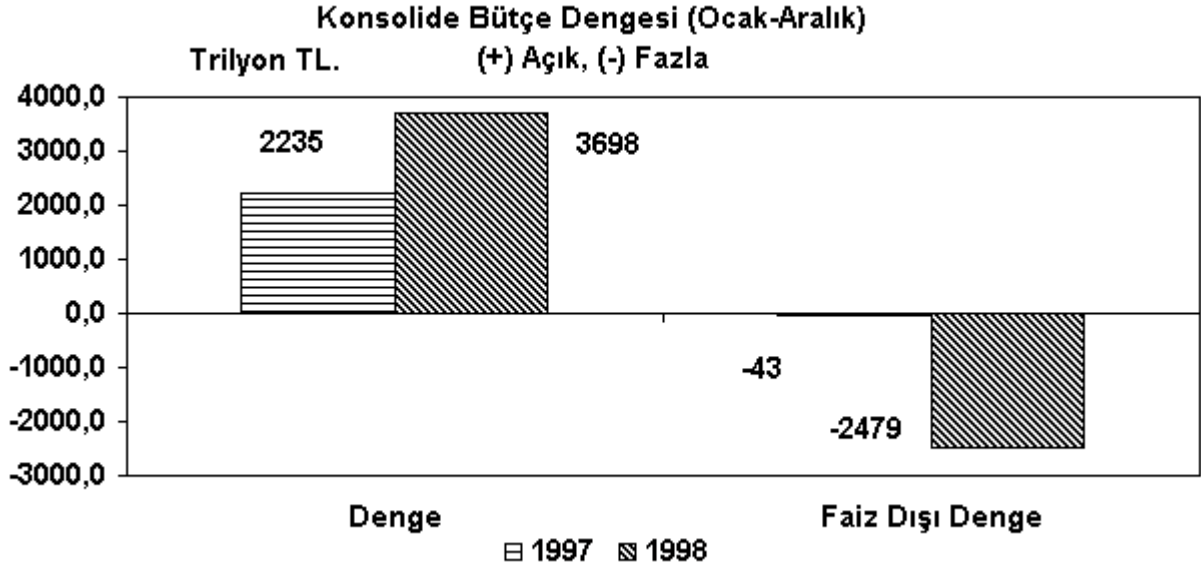
Cari İşlemler Dengesi (Ocak-Eylül)

1997 yılı sonunda 18.4 milyar dolar olan ve Nisan ayından itibaren hızlı bir artış gösteren Merkez Bankası uluslararası rezervleri, Ağustos ayının ikinci yarısından itibaren azalma eğilimine girerek 31 Aralık 1998 itibariyle 19.7 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmiştir. Resmi rezervler 1999 yılı Şubat ayı sonunda 20 milyar doları aşmış bulunmaktadır.

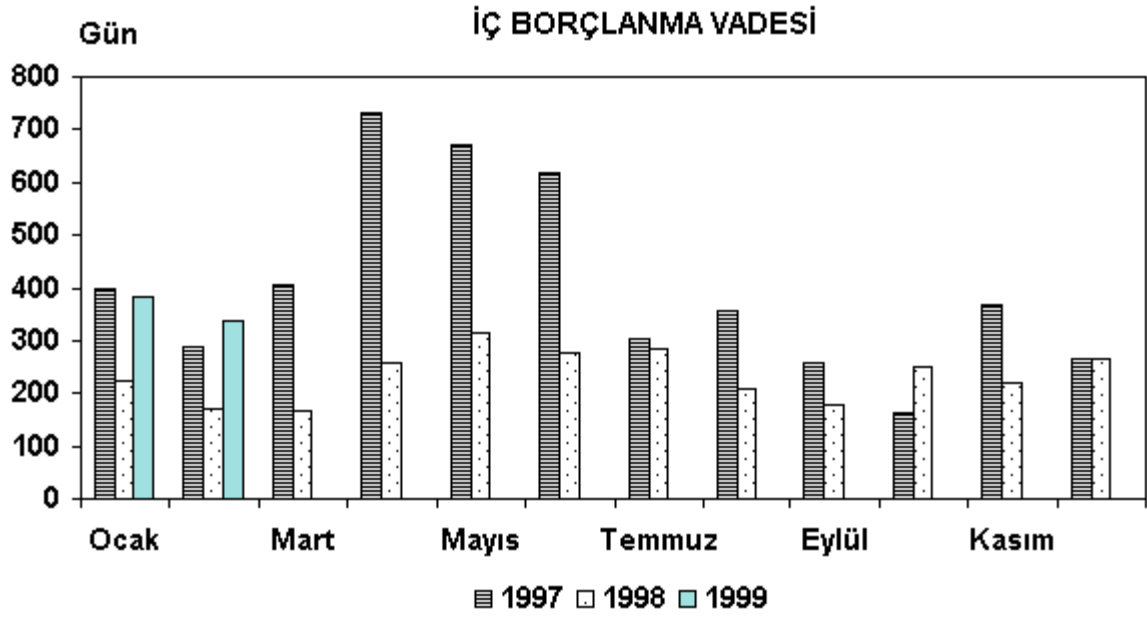
IV. Konsolide Bütçe:

Maliye Bakanlığının açıkladığı verilere göre 1998 yılında Konsolide Bütçe gelirleri yüzde 104.4 oranında artarak 11.888 trilyon lira, giderleri ise yüzde 93.6 oranında artarak 15.585 trilyon lira olmuştur. Bunun sonucunda 1998 yılında Konsolide Bütçe açığı 3.698 trilyon lira, nakit açığı ise 3.809 trilyon lira olarak gerçekleşmiştir. Bir önceki yılda Konsolide Bütçe açığı 2.235 trilyon lira, nakit açığı ise 2.161 trilyon lira idi. 1997 yılında 43 trilyon lira olan Faiz Dışı Bütçe Fazlası, 1998 yılında 2.479 trilyon lira olarak gerçekleşmiştir.

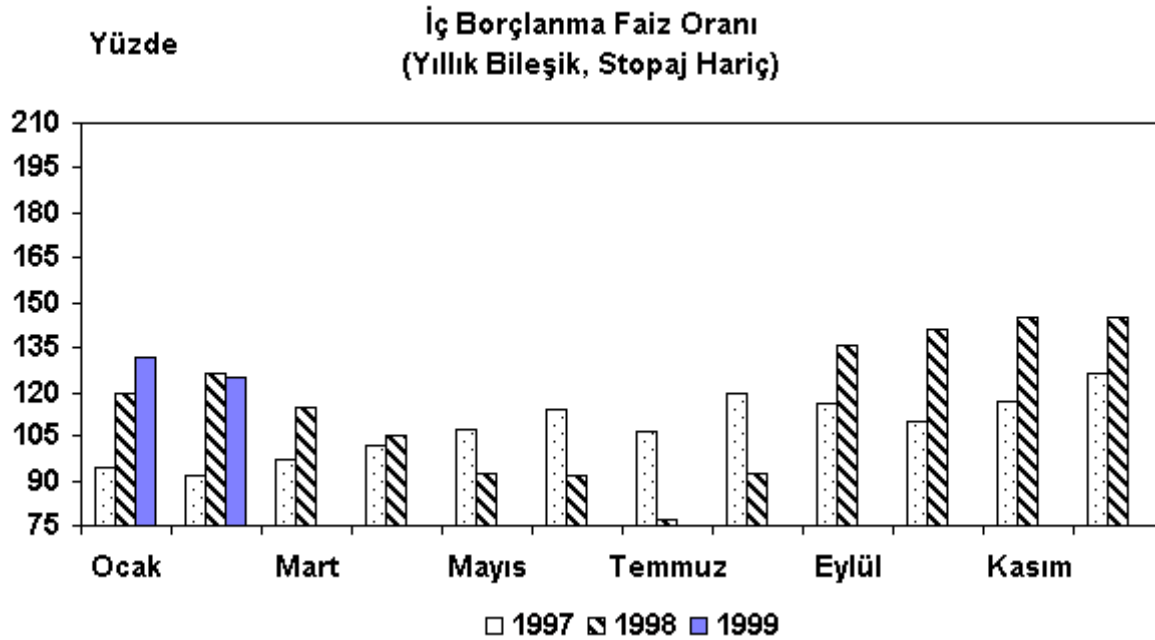
1999 yılının Ocak ayında Konsolide Bütçe harcamaları 1.920 trilyon lira, gelirleri ise 1.018 trilyon lira olarak gerçekleşmiş ve bütçe açığı 902 trilyon lira, faiz dışı açık ise 112 trilyon lira olmuştur. Hazine Müsteşarlığı'nın açıkladığı geçici verilere göre 1999 yılının Ocak-Şubat döneminde nakit bazda Bütçe Gelirleri 1.837 trilyon lira, Nakit Açığı 1.798 trilyon lira ve Faiz Dışı Bütçe Açığı ise 211 trilyon lira olarak gerçekleşmiştir.

İç borçlanma vadesi 1997 yılında 349 gün iken, 1998 yılında 233 gün olarak gerçekleşmiştir. Aynı yıllar itibarıyla yıllık bileşik bazda devlet iç borçlanma senetleri faiz oranı (stopaj hariç) ise yüzde 108.1'den yüzde 115.5'e çıkmıştır.

1998 yılı Ocak ayında yüzde 120.0 olan iç borçlanma faiz oranı (stopaj hariç yıllık bileşik), Şubat ayında yüzde 126.2'ye yükseldikten sonra sürekli olarak gerilemiş ve Temmuz ayında yüzde 76.7 seviyesine düşmüştür. Ancak Asya ülkelerinde yaşanan krizin devam etmesinin yanısıra Rusya Federasyonu'nda ortaya çıkan mali krizin de etkisiyle Hazine iç borçlanma faiz oranları yeniden yükselmeye başlamış ve Aralık ayında yüzde 145.1 olmuştur.

1999 yılı Ocak ayında iç borçlanma vadesi 382 güne, Şubat ayında ise 338 güne yükselirken, iç borçlanma faiz oranı (yıllık bileşik) Ocak ayında yüzde 131.9'a, Şubat ayında ise yüzde 124.9'a gerilemiştir.

V. Mali Piyasalarda Gelişmeler

1999 yılı şubat ayında rezerv para ve emisyon hacmi geçen yılın aynı dönemine göre sırasıyla yüzde 79.1 ve yüzde 69.9 oranında artış göstermiştir.

Söz konusu dönemde Merkez Bankasının ağırlıklı kullanım büyüklüğü olan Net Dış Varlıklar yüzde 64 oranında artış gösterirken, Net İç Varlıklar 608.6 trilyon TL tutarında azalmıştır.

1999 yılının ilk ayında parasal büyüklükler geçen yılın aynı dönemine göre reel olarak artış göstermiştir. Söz konusu dönemde M2 ve M2Y parasal büyüklükleri sırasıyla yüzde 103.2 ve yüzde 86.4 oranında artmıştır.

1999 yılı Ocak ayında yurtiçi net kredi hacmi, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 43.0 oranında artarak 11.4 katrilyon TL'ye yükselmiştir. Yurtiçi net kredi hacmi artış hızında Rusya krizinin başladığı Ağustos ayından bu yana bir yavaşlama gözlenmektedir. Nitekim, 1998 yılı Ocak ayında yüzde 55.1 olan Mevduat Bankaları yurtiçi kredi hacminin (tarımsal kredileri kapsamamaktadır) toplam mevduata (DTH+TL Mevduat) oranı 1999 yılı Ocak sonunda yüzde 47.9 olarak gerçekleşmiştir.

Merkez Bankası şubat ayında da piyasaları fonlamakla birlikte nispeten likidite sıkışıklığında bir rahatlama söz konusudur. Nitekim şubat ayında Merkez Bankasının "Açık Piyasa İşlemlerinden Alacaklar" stoku bir önceki aya göre 71.8 trilyon TL azalarak 1.17 katrilyon TL'ye gerilemiştir.

1998 Yılı Aralık ayında yüzde 88.9 olan repo piyasasındaki basit faiz oranları 1999 yılının Ocak ayında yüzde 83.9, 1999 yılı Ocak ayında yüzde 78.9 olan bankalararası para piyasası gecelik ortalama faiz oranı da şubat ayında 77.2 olarak gerçekleşmiştir.

1999 yılının ilk ayında 2568 seviyesinde gerçekleşen İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Bileşik Endeksi, şubat ayında yüzde 20.3 oranında artış göstererek 3089 puan seviyesine çıkmıştır.

1999 yılı şubat ayı itibarıyla reel kur endeksi (1\$+1.5DM) 1998 sonu seviyesinin yüzde 1.6 oranında altında kalmıştır. şubat ayında reel kur endeksi 1998 yılı şubat ayındaki seviyesinin de yüzde 3.9 altında kalmıştır.

VI. Fiyat Gelişmeleri

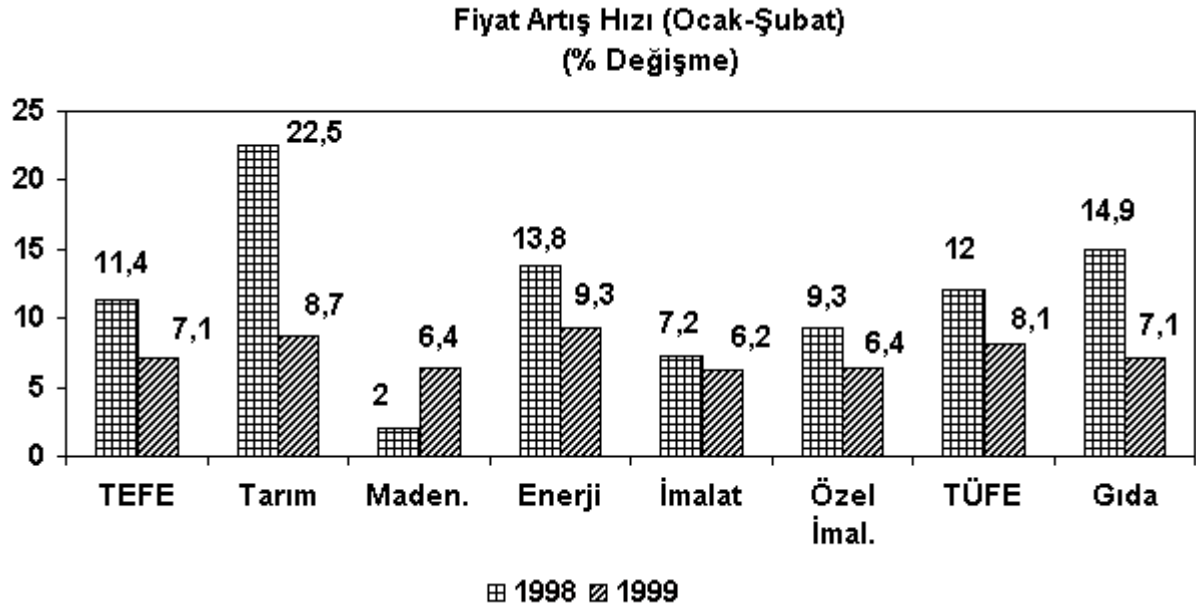
1999 yılı şubat ayında Toptan Eşya Fiyatları artış hızı yüzde 3.4 olmuştur. Toptan eşya fiyatları geçen yılın aynı ayında yüzde 4.6 oranında artış kaydetmişti. 1999 yılı Ocak ayında imalat sanayi fiyat artış hızı yüzde 3 ile sınırlı kalırken, toptan eşya fiyat artış hızındaki gerilemenin kaynağı tarım sektörü olmuştur.

şubat ayında tarım sektörü fiyat artış hızı yüzde 8.6'dan yüzde 3.9'a, gerilerken imalat sanayi fiyat artış hızı geçen yılki seviyesini korumuştur. Söz konusu ayda enerji ve madencilik sektörü fiyat artış hızları ise sırasıyla yüzde 4.4'e ve yüzde 5.2'ye yükselmiştir.

şubat ayında kamu imalat sanayi fiyat artış hızının geçen yılın aynı ayındaki seviyesinin üzerine çıkmasına karşın özel imalat sanayi fiyat artış hızındaki yavaşlama sayesinde toplam imalat sanayi fiyat artış hızı geçen yılki yüzde 3'lük düzeyini koruyabilmiştir. Özel imalat sanayi fiyat artış hızı geçen yılın şubat ayındaki yüzde 3.9'lük seviyesinden bu yıl yüzde 3.3'e gerilerken, kamu imalat sanayi fiyat artış hızı yüzde 0.4'den yüzde 2.2'ye yükselmiştir.

Bu gelişmeler sonucunda, 1998 yılı şubat ayı itibarıyla yüzde 89.6 olan TEFE 12 aylık artış hızı, 1999 yılı şubat ayında yüzde 48.3 olmuştur. Aynı dönemler itibarıyla fiyat artış hızı kamu kesiminde yüzde 81.6'dan

yüzde 39.7'ye çıkarken, özel kesimde yüzde 92'den yüzde 50.7'ye gerilemiştir.

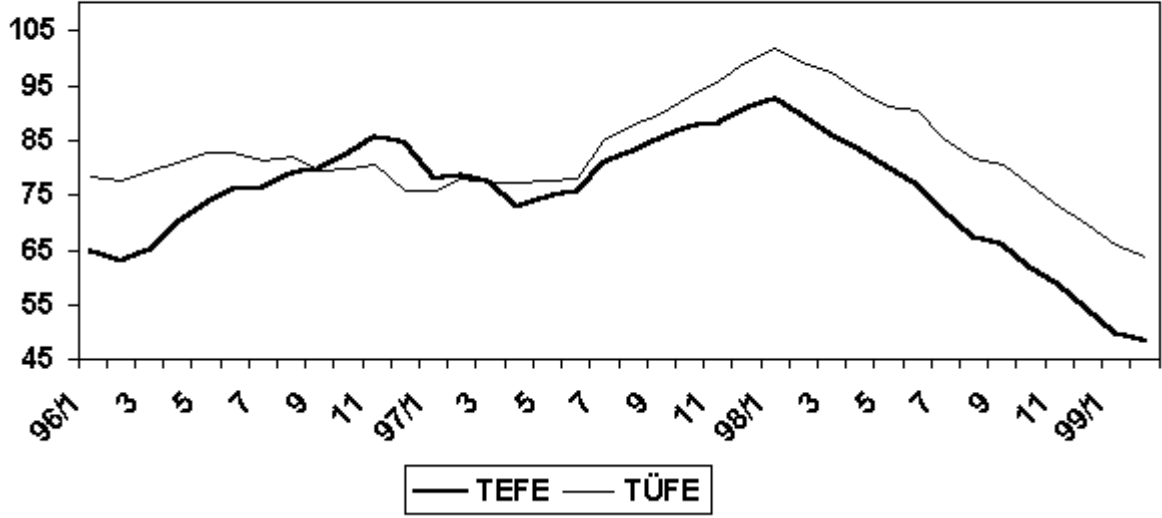
1998 yılının Aralık ayında yüzde 71.8 olan TEFE yıllık ortalama artış hızı, 1999 yılının Şubat ayında yüzde 64.8 seviyesinde gerçekleşmiştir. Şubat ayı itibariyle yıllık ortalama artış hızı kamu kesiminde yüzde 51.1, özel kesimde ise yüzde 68.9 olmuştur.

1999 yılının Şubat ayında tüketici fiyatları artış hızı yüzde 3.2 olarak gerçekleşmiştir. Tüketici fiyatları geçen yılın aynı ayında yüzde 4.4 oranında artmıştı. Şubat ayı tüketici fiyat artış hızında gözlenen yavaşlamada gıda, konut ve ulaştırma fiyatları artış hızındaki yavaşlama etkili olmuştur.

1998 yılının Şubat ayında yüzde 99.3 olan tüketici fiyatları 12 aylık artış hızı, 1999 yılının aynı ayında yüzde 63.9'a gerilemiştir. 1999 yılı Şubat ayı itibariyle 12 aylık fiyat artış hızları da gıda alt grubunda yüzde 49.8'e, giyim alt grubunda yüzde 64.2'ye, ev eşyası alt grubunda yüzde 61.7'e ve ulaştırma alt grubunda yüzde 54.4'e gerilerken, eğitim, sağlık ve konut alt gruplarında yüksek seviyesini korumuştur. Nitekim, aynı dönemde fiyat artış hızı eğitim grubunda yüzde 94.9, sağlık grubunda yüzde 88.2, konut ve kira grubunda ise yüzde 81.3 olmuştur.

1999 yılının Şubat ayı itibariyle tüketici fiyatlarındaki yıllık ortalama artış hızı da yüzde 78.5 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Fiyat Artışları (12 Aylık Yüzde Değişme)

KRONOLOJİK EKONOMİK GELİŞMELER (ŞUBAT 1999)

2 Şubat: Hazine'nin 371 gün vadeli tahvil ihalesinde toplam satış 1458.6 trilyon lira oldu. İhalede yıllık bileşik faiz oranı yüzde 130.3 olarak belirlendi.

1998/1999 sezonu ürünü zeytinyağının satışı karşılığında, üreticilere destekleme primi ödenmesine ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir.

3 Şubat: TEFE, 1999 yılı Ocak ayında yüzde 3.6 oranında artarken, 12 aylık artış hızı yüzde 50 oldu. TÜFE ise Ocak ayında yüzde 4.8 artarken, 12 aylık artış hızı yüzde 65.9 seviyesinde gerçekleşti.

Maliye Bakanlığının Tebliği ile işletmelerin 1998 yılı kazançlarının tespitinde gider indirimi kısıtlanmasına esas alınacak indirim oranının yüzde 75.2 ve kullandıkları yabancı kaynaklara ilişkin gider ve maliyet unsurlarının kanunen kabul edilmeyen gider kısmının yüzde 18.8 olduğu kararlaştırılmıştır.

8 Şubat: Ekonomik ve Sosyal Konsey toplanmış ve toplantıda kabul edilen bildirge kamuoyuna duyurulmuştur. Daha detaylı bilgi <http://www.dpt.gov.tr> adresinde bulunmaktadır.

9 Şubat: Hazine'nin 134 gün vadeli bono ihalesinde toplam satış 79.1 trilyon lira oldu. İhalede yıllık bileşik faiz oranı yüzde 127.1 olarak belirlendi.

1999 Yılı Programı Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar'da değişiklik yapılarak, 1998 yılı ve daha önceki yıllarda taahhüde bağlanan yatırımlar ile emanet suretiyle yapılmakta olan yatırımlar için yapılacak harcamaların 1999 yılı programına maledilmesi kararlaştırılmıştır.

Dahilde İşleme İzin Belgeleri karşılığında ihracatı taahhüt edilen ürünlerin üretimleri için gerekli hammadde, yarı mamul, yardımcı madde ve ambalaj malzemelerinin ithalinin vergi ve fondan muaf tutulması ve yapılacak ithalatın teminata tabi tutulması kararlaştırılmıştır.

13 Şubat: Bankaların Türk Lirası ve yabancı para mevduatları ile mevduat dışı Türk Lirası ve yabancı para pasif hesapları için bulunduracakları disponibilitenin bir kısmının nakit ve konvertibl efektif olabilmesine imkan sağlanmıştır.

16 Şubat: Hazine'nin 392 gün vadeli tahvil ihalesinde toplam satış 721.6 trilyon lira oldu. İhalede yıllık bileşik faiz oranı yüzde 123 olarak belirlendi.

Hazine'nin 182 gün vadeli bono ihalesinde toplam satış 729.9 trilyon lira oldu. İhalede yıllık bileşik faiz oranı yüzde 119.9 olarak belirlendi.

20 Şubat: Dahilde İşleme Rejimi Tebliğinde değişiklik yapılarak bu rejim dahilinde yapılacak ithalat esnasında alınacak teminata ilişkin esaslar değiştirilmiştir.

TESTAŞ, KBİ, SİDAŞ, ve TAKSAN AŞ'deki azınlık hisseleri devralınarak özelleştirme kapsamına alınmıştır.

23 Şubat: Hazine'nin 420 gün vadeli tahvil ihalesinde toplam satış 688.9 trilyon lira oldu. İhalede yıllık bileşik faiz oranı yüzde 123.1 olarak belirlendi.

Hazine'nin 730 gün vadeli tahvil ihalesinde toplam satış 78 trilyon lira oldu. İhalede yıllık bileşik faiz oranı yüzde 125.7 olarak belirlendi.

25 Şubat: Destekleme primi ödenmesi kararlaştırılan 1998 yılı ürünü kütlü pamuğun satışına ilişkin belgelerin son satış tarihi olan 31/3/1999 tarihine kadar Ziraat Bankasına ibraz edilmesine imkan tanınmıştır.

27 Şubat: Bakanlar Kurulu'nun "Hayvancılığın Geliştirilmesi Hakkında Karar"ının uygulama usul ve esasları Tarım ve Köyşleri Bakanlığı'nın tebliği ile belirlenmiştir.